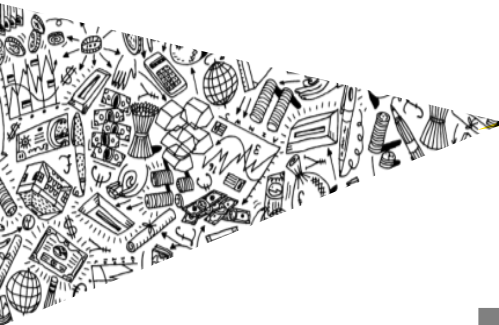

Utfordringer for fripoliser med lavt rentenivå og nye kapitalkrav

v/ Kristin Bekkeseth

Oslo, 9. desember 2015

EY

Building a better
working world

Lave renter og nye kapitalkrav synliggjør den iboende utfordringen med fripoliser

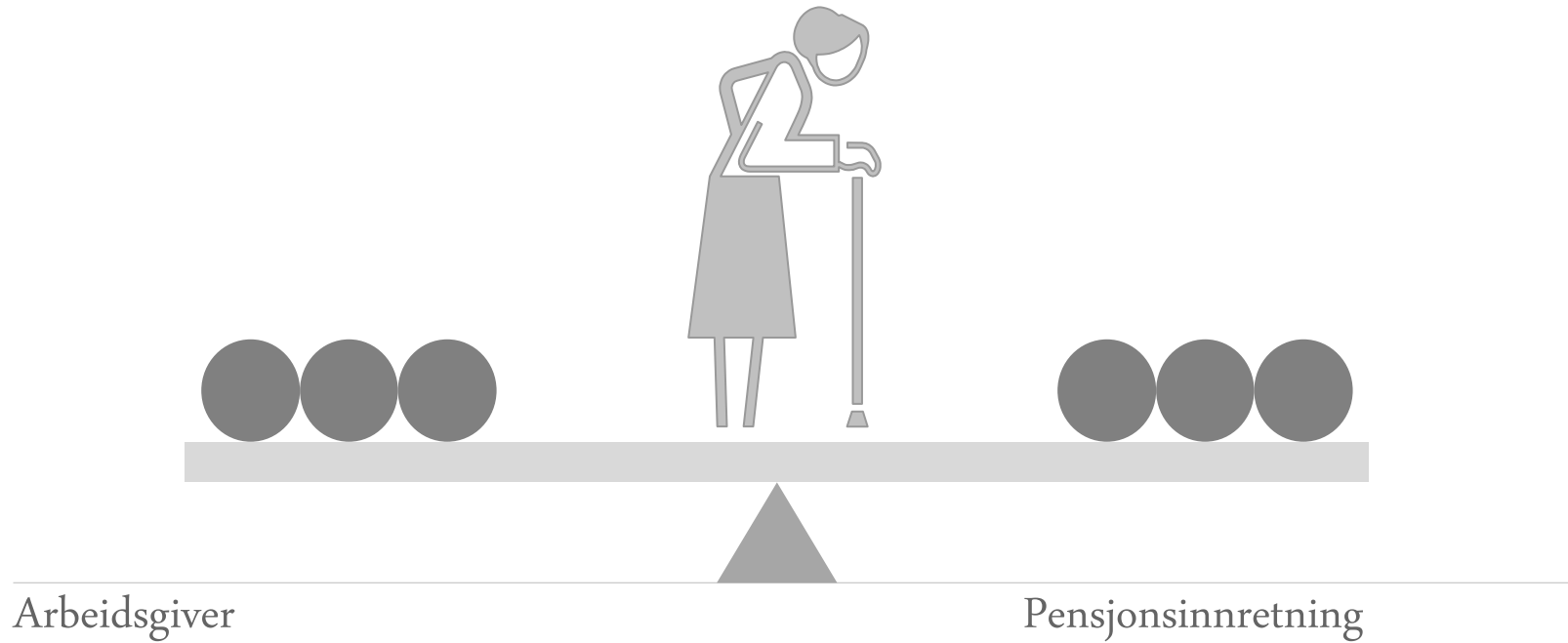

1 **Utfordringer**

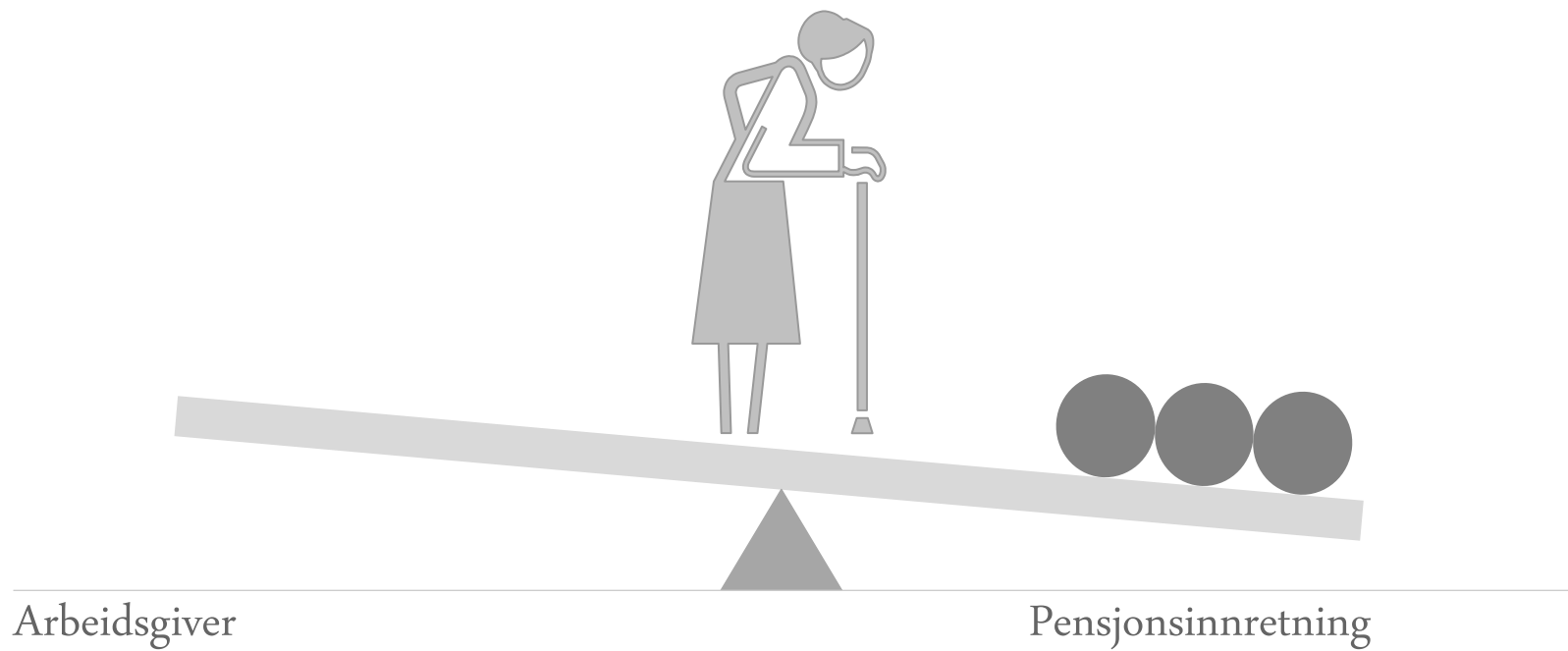
2 **Konsekvenser**

3 **Mulige løsninger**

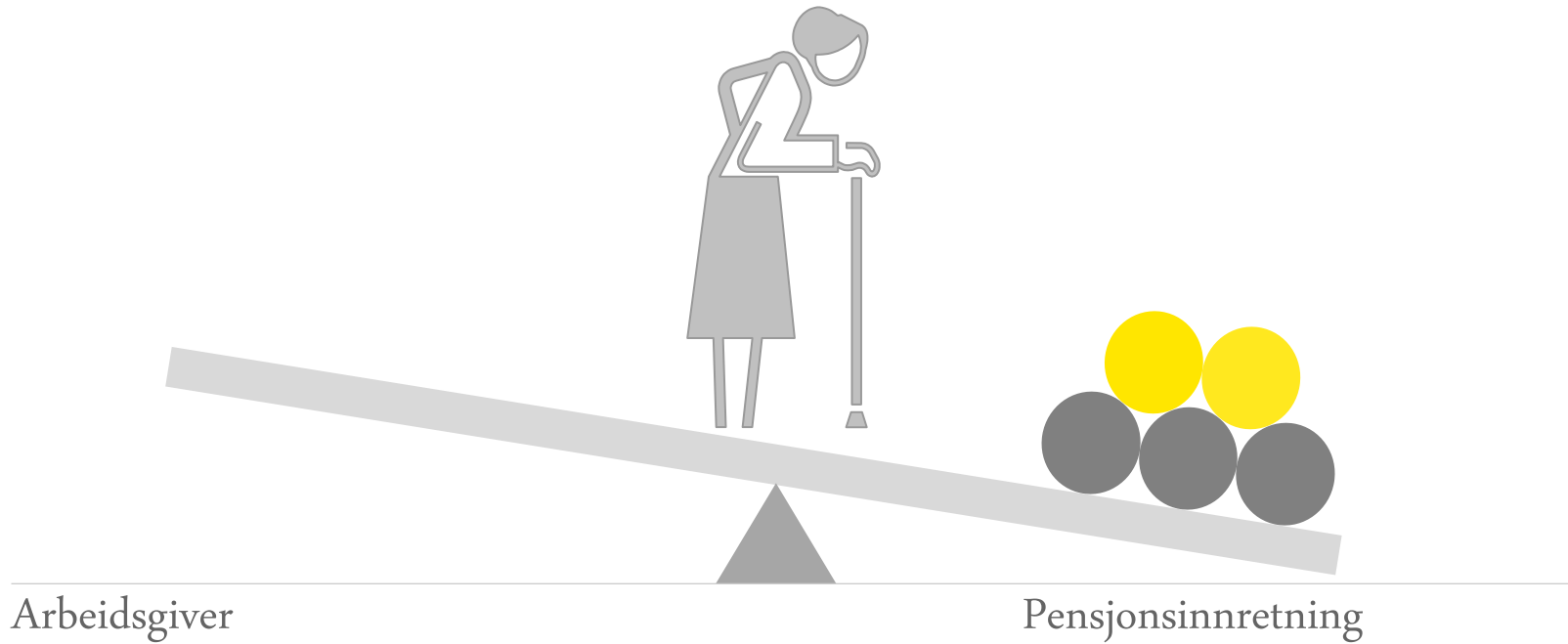
For ytelsespensjon deles rentegarantirisikoen mellom arbeidsgiver og pensjonsinnretning

Ved omdanning til fripolise bæres risikoen kun av pensjonsinnretningen...

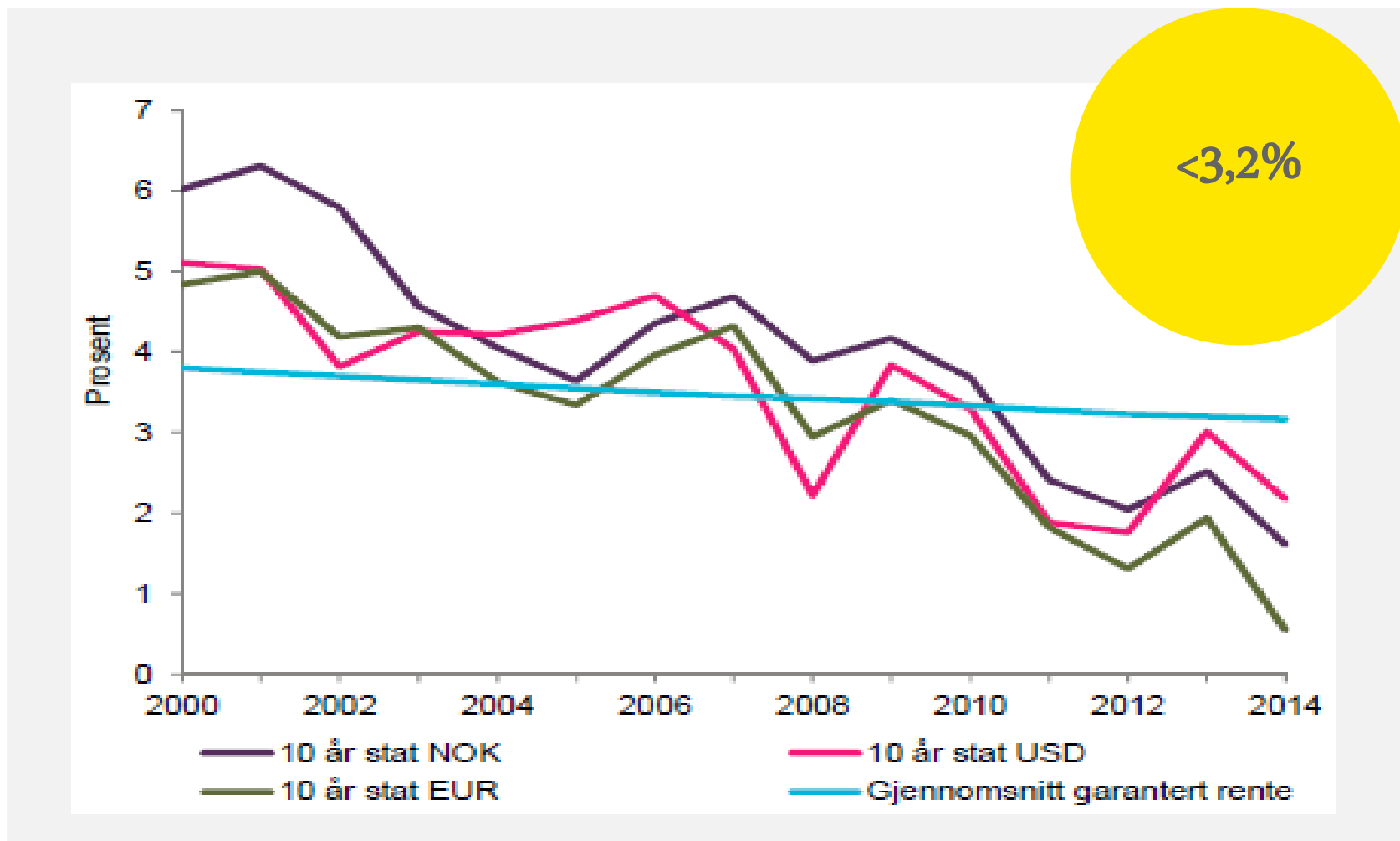

... lave renter og nye kapitalkrav reduserer muligheten til å oppnå overskudd utover garantien

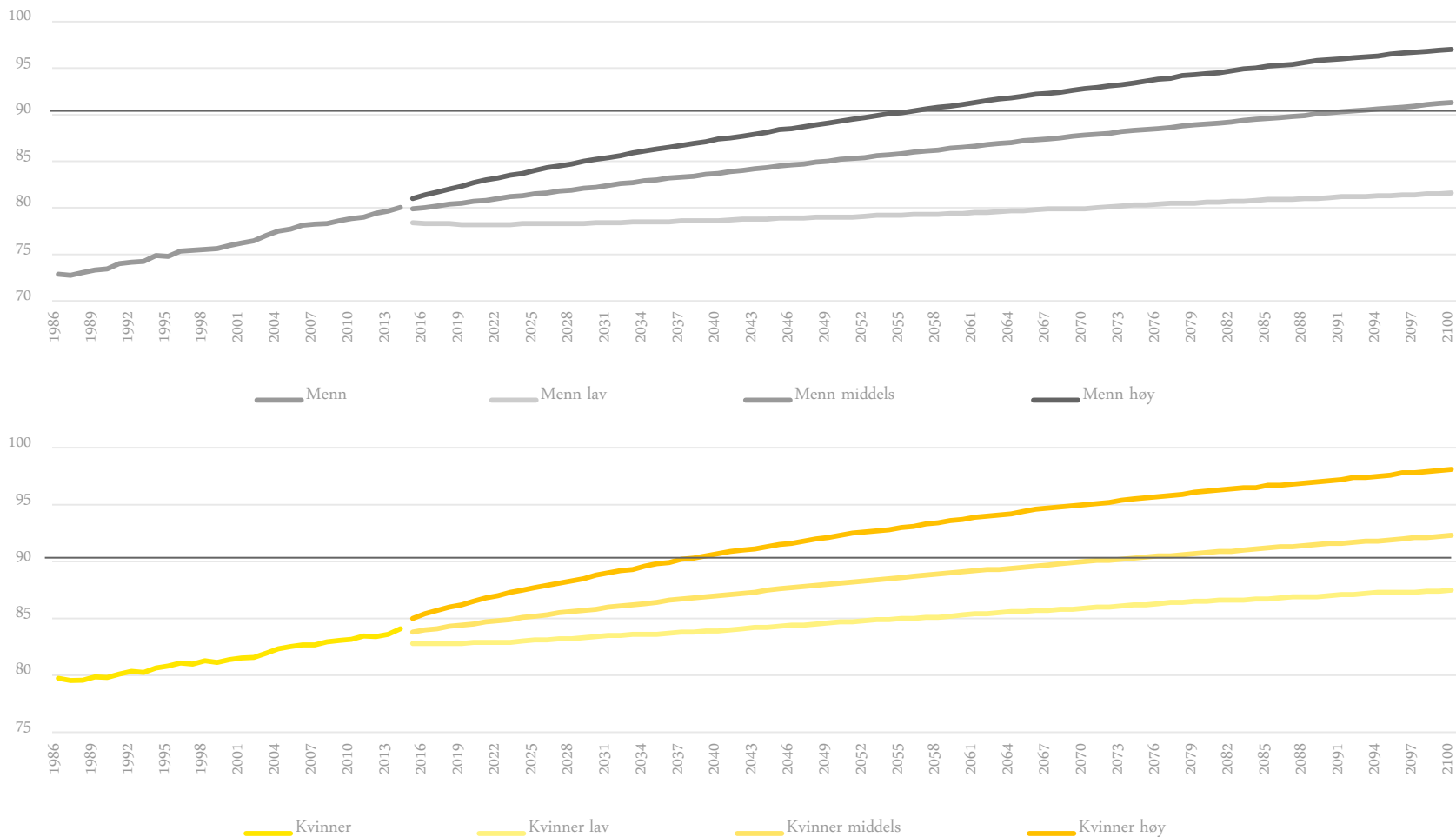
Presset på selskapenes egenkapital øker

Rentegarantiene ble gitt i en tid der få forventet styringsrente ned mot null

Kilde: Finansielt utsyn 2015, Finanstilsynet

Livsvarig utbetaling kombinert med økende levealder gir behov for ytterligere avkastning

Kilde: SSB

Solvens II innebærer vesentlig høyere kapitalkrav og økt kostnad for å ta risiko på aktivasiden....

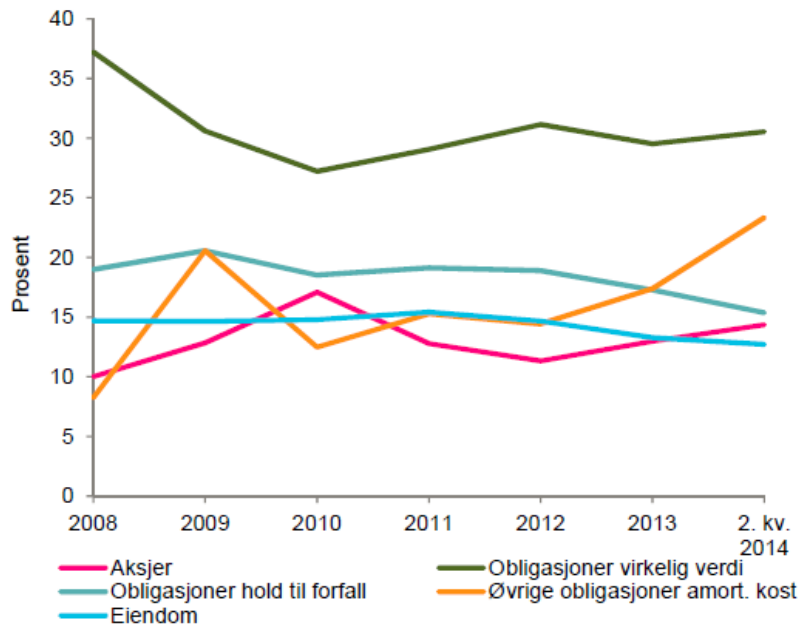
«Jeg er opptatt av at **pensjonsmidler som forvaltes av norske livsforsikringsselskaper, skal være trygge**. For mange livsforsikringsselskaper vil det nye regelverket innebære strengere krav til soliditeten...»

Finansminister Siv Jensen

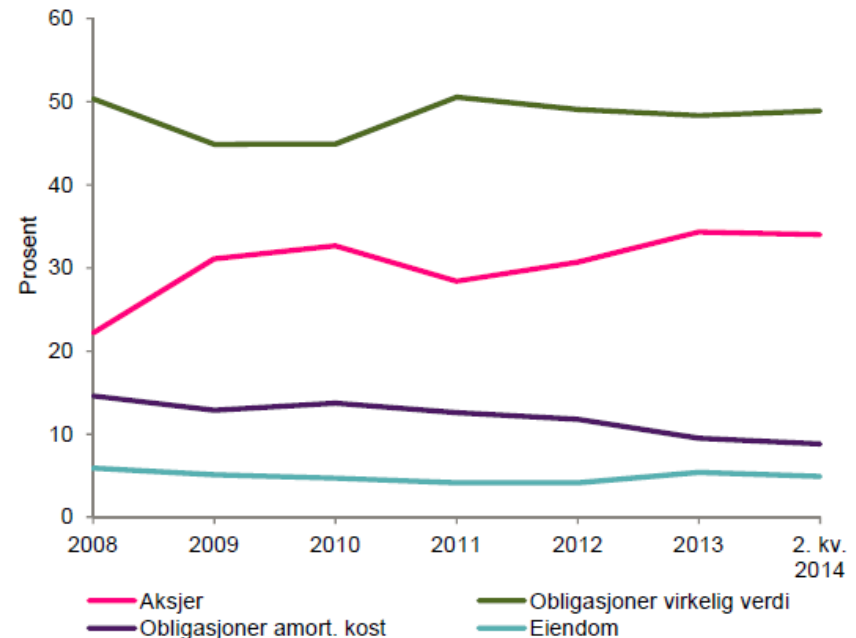
(Kilde: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/forskrift-om-nye-solvenskrav-for-forsikringsselskap/id2435323/>)

... det innebærer redusert sannsynlighet for avkastning utover garantert rente

3.7 Investeringer i kollektivporteføljen, livsforsikringsselskaper

3.8 Investeringer i kollektivporteføljen, pensjonskasser

Størrelsen på bufferkapitalen påvirker evnen til å ta risiko

Kilde: Finansielt utsyn 2015, Finanstilsynet

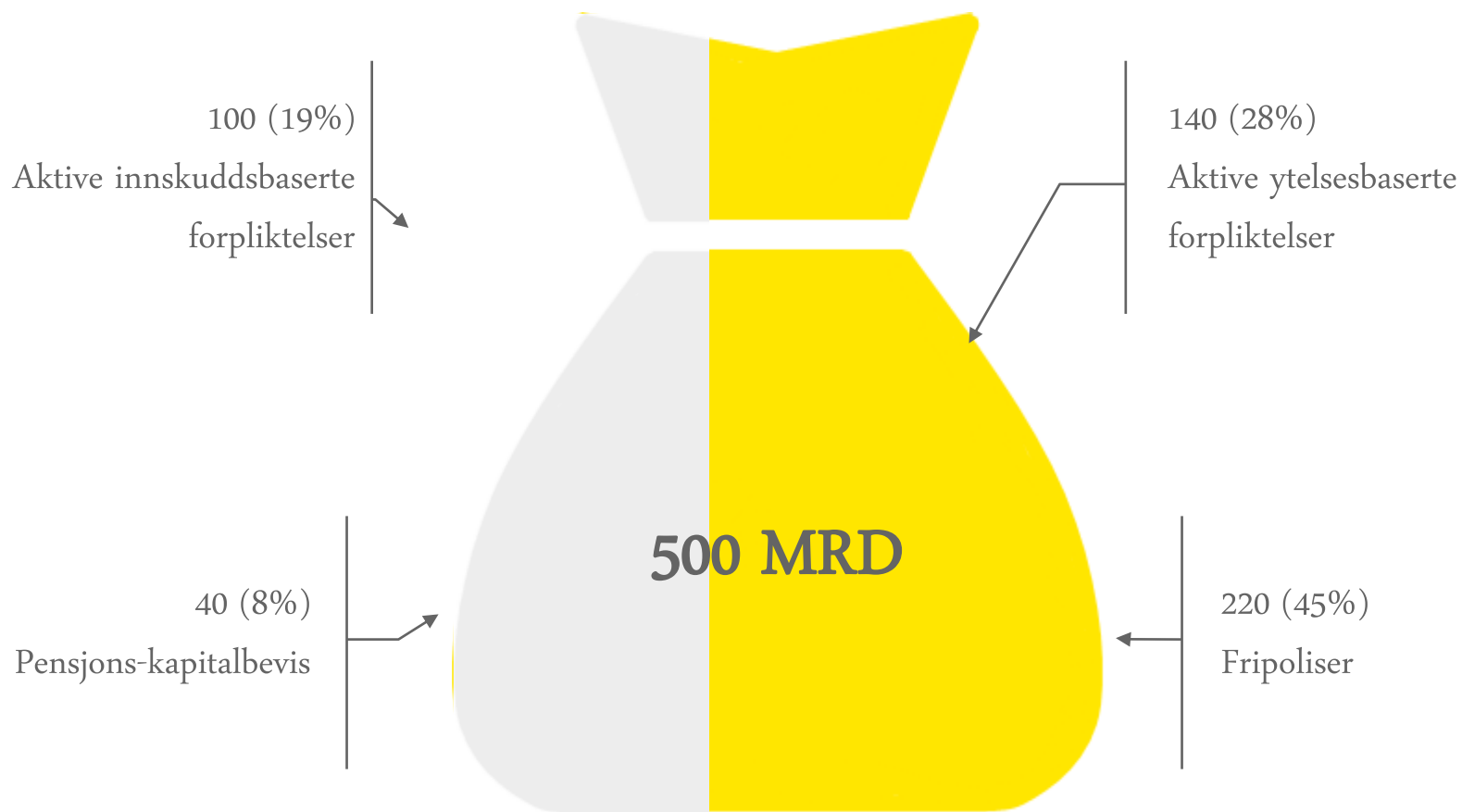
1 Udfordringer

2 Konsekvenser

3 Mulige løsninger

Fripoliser utgjør en betydelig andel av kollektiv tjenstepensjon i privat sektor...

Q2 2015-tall, mrd NOK

73% = YTP og fripoliser

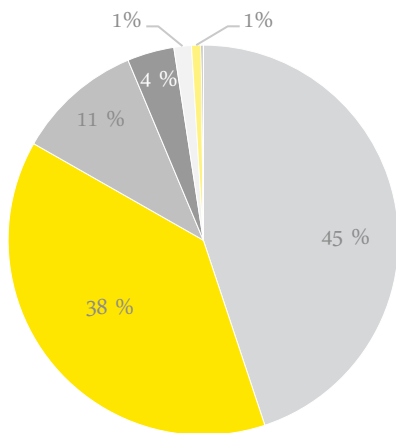
Kilde: FNO (avrundet)

... og fripoliseforpliktelsene vil øke ettersom flere YTP-ordninger lukkes

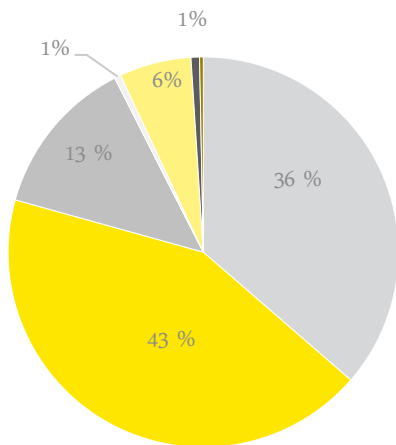
Q2 2015-TALL

milliarder

Fripoliser

Aktive YTP

Selskap

Fripol.

YTP

Storebrand Liv.	100 000	50 000
DNB Livsforsikring	85 000	60 000
Nordea Liv	23 000	20 000
Silver Pensjon.	8 500	
Gjensidige Pensjon	3 000	700
SpareBank 1	2 000	8 000
KLP Bedriftspensjon	500	1000
Danica Pensjons.	50	400
Totalt	222 050	140 100

Kilde: FNO (avrundet)

Hvordan tilpasser selskapene seg?

Administrerende direktør Mikkel Berg (til høyre) og styreleder Stig Grimsgaard Andersen i Silver Pensjonsforsikring varstær at selskapet må avvikes hvis ikke Finansdepartementet godkjenner dispensasjonssøknaden. Foto: Thomas Kleiven

Finans Pensjon

- Det er en ekstrem situasjon

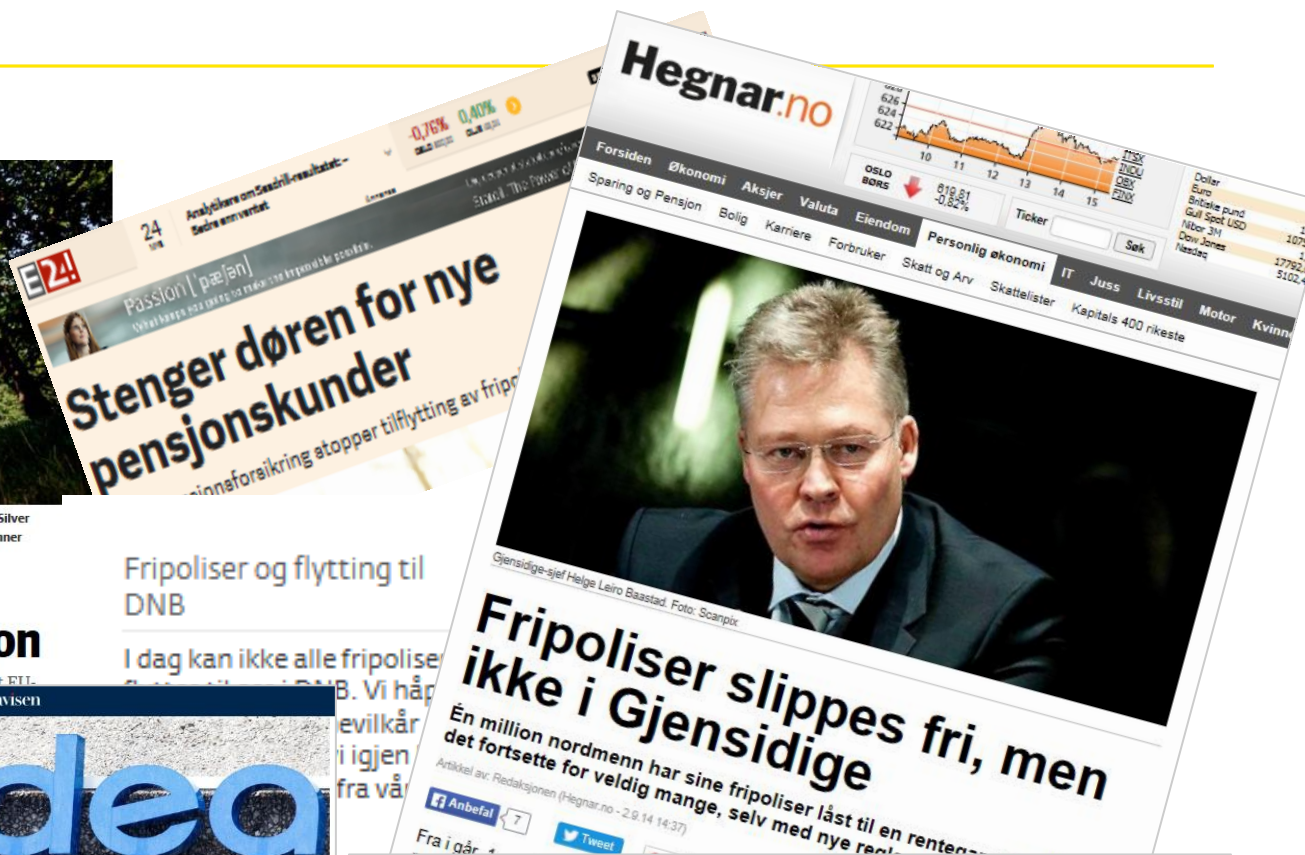
Hvis ikke Finansdepartementet gir Silver dispensasjon fra et nytt E.U.-regelverk, må selskapet stappe pensjonstap.

Nordea Liv, ett av Nordeas underselskaper, vurderer å flytte deler av virksomheten til Sverige. FOTO: GORM KALLESTAD/NTB SCANPIX

Frykter utflagging til Sverige

Flere hundre jobber innen forsikring kan bli flagget ut til Sverige fordi Norge tolker EU-regler strengere enn nabolandet, frykter Finansforbundet.

Det vil si at nordmenn selv kan være med å påvirke hvordan fripolisene skal forvaltes. **Storebrand tilbyr produktet til sine kunder fra midten av oktober.** Selskapet har i dag 430.000 kunder med fripoliser for til sammen 80 milliarder kroner.

Hvordan påvirkes kundene?

Hvorfor kan jeg ikke flytte fripolisen?

Er det bedre med garantert avkastning?

Hvor mye får jeg i pensjon?

Kan jeg stole på bransjen?

1 **U**tfordringer

2 **K**onsekvenser

3 **M**ulige løsninger

Er det særnorske regler som utgjør den største utfordringen?

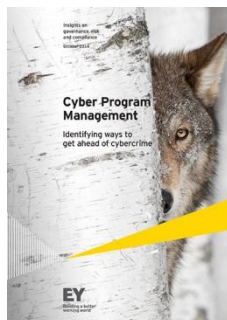

EY er en ledende rådgiver til finansbransjen

Megatrends 2015: making sense of a world in motion

www.ey.com/Megatrends

Cyber program management: identifying ways to get ahead of cybercrime

www.ey.com/CPM

Building a better retirement world

Most countries and stakeholders have been struggling to varying degrees with the financial aspect of longevity and financial wellbeing during retirement.

Global wealth and asset management industry outlook

Survive, sustain, grow. That, in a nutshell, describes the global wealth and asset management industry from the inception of the global financial crisis through today.

Harnessing the power of data: how Internal Audit can embed data analytics and drive more value

www.ey.com/IAanalytics

Expecting more from risk management: drive business results through harnessing uncertainty

www.ey.com/IAM

Kristin Bekkeseth | Partner | Advisory - Financial Services

Mobile: +47 94 24 71 30 | kristin.bekkeseth@no.ey.com

www.ey.no

EY | Assurance | Tax | Transactions | Advisory

About EY

EY is a global leader in assurance, tax, transaction and advisory services. The insights and quality services we deliver help build trust and confidence in the capital markets and in economies the world over. We develop outstanding leaders who team to deliver on our promises to all of our stakeholders. In so doing, we play a critical role in building a better working world for our people, for our clients and for our communities.

EY refers to the global organization and may refer to one or more of the member firms of Ernst & Young Global Limited, each of which is a separate legal entity. Ernst & Young Global Limited, a UK company limited by guarantee, does not provide services to clients.

For more information about our organization, please visit

www.ey.no

© 2015 Ernst & Young AS
All Rights Reserved